

Taryhda ulanylan iniňi tisgindiriji maskalar

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Taryhda ulanylan iniňi tisgindiriji maskalar TARYHDA ULANYLAN INIŇI TISGINDIRIJI MASKALAR

Geçmişde ýüze dakylýan maskalaryň (nikaplaryň, agyz we yüz örtükleriniň) köpüsi söweş meýdanynda goranmak maksady bilen ulanylسا-da, birnäçe ýerde geň galdyryjy ýagdaýda başga maksatlar üçinem ulanylypdyr. Taryhyň dürlü döwürlerinde ulanylan maskalar boýunça ýeke-täk umumylyk bar, olam hemmesiniň iniňi jümjüldetjek derejede gorkunç görnüşe eýeligidir.

■ Garahassa maskasy

Taryha gyrgyn beren iň howply keselleriň biri-de "garahassa" keseliniň ys arkaly ýokuşýandyggyna ynanan lukmanlar özlerini garahassalylardan goramak üçin uzyn çükli guşlaryň yüzüne meňzäp duran gorkunç maskalary dakynypdyr.

■ "Mikki Maus" gaz maskasy

Ýaponiýanyň ABŞ-nyň garşysyna gurnan Pýorl Harbor hüjüminden soň raýatlar zäherli gazlara garşy gorag maskasyny (protiwogazlar) ulandy. Kämillik ýaşyna ýetmedik çagalary bu maskalary geýdirmegiň kyn boljakdygyny gören "Disney" şereketi dessine herekete geçdi we çagalar üçin niýetlenen "Mikki Maus" gaz maskasyny öndürdi. Bu maskadan jemi müň sany öndürilipdir.

■ Samuraýlaryň maskasy

Bu maska taryhyň ezber urşujylary bolan samuraýlaryň yüzünü goramak üçin ulanylypdyr. "Mempo" ady berlen bu maskalar hem-ä urşujylaryň yüzünü goramak üçin, hemem uruş wagtynda howpsuzlygy üpjün etmek maksady bilen ulanylypdyr.

■ Hellouin baýramçylygynda geýilýän maska

Täze ýyl baýramçylygy golaýlanda çagalaryň we ýetginjekleriň geýyän dürli görnüşdäki gokrunç maskalaryna çalym edip duran bu maskalar Hellouin baýramçylygynda geýmek üçin ýasalypdyr we geçen asyryň başlarynda adamlary gorkuzmak üçin ýeterlik bolupdyr. Ýaman ýeri, çagalar Hellouin baýramçylygy golaýlanda boýdan-başa bu maska bürenip köceme-köçe aýlanypdyrlar. (Hellouin baýramçylygy gadymy keltlerden galan we Angliýada, Irlandiýada, Şotlandiýada bellenilýän baýramçylykdyr).

■ Wisard

XVI asyrda zenanlar ten aklygyny baýlygyň nyşany hasaplapyrdyr. Şonun üçin olar hem tenleriniň aklygyny hem tenlerini goramak maksady bilen daşary çykanlarynda tutuş yüzünü tutup duran bu maskany geýip, gorkunç görnüşe giripdirler.

■ Murmillon gladiator maskasy

Murmillon maskaly gladiatorlar Rim imperiýasy döwründe urşa gatnaşan esgerleriň bir görnüşidir. Söweşjeň esgerleriň kellesini goramak üçin ulanan bu maskalaryna gladiatorly kinolarda köp duş gelensiňiz.

■ Gynama maskasy

Angliýada, Uelsde we Şotlandiýada XVI-XVII asyrlarda ulanylan bu maska aýallary jezalandırmak üçin ulanylapyrdyr. Aýallara bu maskanyň dakylmagyna bolsa, doga-jady bilen gyzyklanmalary, gep-gybat etmeleri we ýaňralygy sebäp bolupdyr.

■ "Mytgal ýüz" ("Calico Hood")

Kepenlenen meýdiň gözüne golaý iki ýerinden deşik açylan ýaly keşbi ýatladýan bu gorkunç maska 1842-1929-njy ýyllar aralygynda Awstraliýanyň howply jenaýatçylar saklanýan türmelerinde ulanyldy. Howply hasaplanylýan tussaglar türmäniň içinde günüň dowamynda 23 sagatlap ýeke adamlyk hüjrelerinde oturandan soňra, bary-ýogy bir sagat daşary çykmaga rugsat

edilipdir. Tussaglar şol çykan bir sagadynda-da bu maskany dakmaga mejbür bolupdyr.

■ Birinji jahan urşunyň tank maskasy

Göräýmäge gadymy döwürlere degişli ýaly bolup görünýän bu maska Birinji jahan urşunda ulanyllypdyr. Tankçylary daşarky urgulardan goramak üçin ulanylan bu maska orta asyrlardan galan eksponata çalym edýär.

■ Hapysa guluň maskasy

Megerem maskanyň bu görnüşi sanawymyzyň iň gynandyryjysy bolsa gerek. Ömürboýy gul bolmaga, üstesine-de burunnyklanan göle ýaly maska dakynyp gezmäge mejbür edilen görgüliler... Afrikadan zor bilen Amerika äkidilýän gullardan kesel ýokuşmazlygy üçin olara göləniň burunnygy şeklindäki maskalar dakylypdyr.

Taýýarlan: Suraý ATAÝEWA. Geň-taňsy wakalar